



Laidiens: 26.04.2018., Nr. 84

Oficiālās publikācijas Nr.: 2018/84.17

Ministru kabineta noteikumi Nr. 238

Rīgā 2018. gada 24. aprīlī (prot. Nr. 21 30. §)

## **Dabas lieguma "Ziemepe" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi**

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13. panta otro daļu, 14. panta otro daļu un 17. panta otro daļu*

### **I. Vispārīgie jautājumi**

1. Noteikumi nosaka:

1.1. dabas lieguma "Ziemepe" (turpmāk – dabas liegums) individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību;

1.2. dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu, tās izveidošanas un lietošanas kārtību;

1.3. dabas liegumā esošos dabas pieminekļus – aizsargājamās kokus, kā arī aizsargājamo koku un aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu – dižakmeņu – aizsardzības un izmantošanas kārtību.

2. Dabas liegums izveidots, lai nodrošinātu grīņu tipa mežu, slapjo virsāju, pelēko kāpu un priekškāpu saglabāšanu, kā arī aizsargātu Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamās biotopus un sugas.

3. Dabas liegumā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

3.1. dabas lieguma zona;

3.2. neitrālā zona.

4. Dabas lieguma platība ir 2387 hektāri. Dabas lieguma funkcionālo zonu shēma noteikta šo noteikumu 1. pielikumā.

5. Dabas lieguma robežas dabā apzīmē ar speciālu informatīvu zīmi. Speciālās informatīvās zīmes paraugs, tās izveidošanas un lietošanas kārtība noteikta šo noteikumu 2. pielikumā.

6. Dabas aizsardzības pārvalde nosaka ierobežotas pieejamības statusu informācijai par dabas liegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt dabas aizsardzībai. Šādu informāciju izplata tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

7. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstisku atļauju šajos noteikumos minētajām darbībām, izmanto dabas lieguma dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām

sugām un biotopiem. Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja nav nepieciešama šajos noteikumos minētajām darbībām, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu Valsts vides dienests izsniedz tehniskos noteikumus vai veic sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu. Ja šādu darbību rezultātā tiek mainīta zemes lietošanas kategorija, šajos noteikumos minētā Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja zemes lietošanas kategorijas maiņai nav nepieciešama. Vērtējot šādas darbības, vienlaikus izvērtē zemes lietošanas kategorijas maiņas iespējamību.

8. Neitrālā zona izveidota, lai nodrošinātu bijušo militāro teritoriju sakopšanu un veicinātu ilgtspējīgu saimniecisko darbību apdzīvotajās vietās, kā arī nodrošinātu transporta infrastruktūras objektu uzturēšanu un attīstību.

9. Visā dabas lieguma teritorijā akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" komersantu ceļš "Akmensraga ceļš" ceļa zemes nodalījuma joslas platumā ir noteikts kā neitrālā zona.

## **II. Vispārīgie aprobežojumi visā dabas lieguma teritorijā**

10. Visā dabas lieguma teritorijā aizliegts:

10.1. izmantot citzemju sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā;

10.2. lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus mežaudzēs, izņemot repelentus pārnadžu atbaidīšanai un feromonus koku stumbra kaitēkļu ierobežošanai;

10.3. audzēt ģenētiski modificētus kultūraugus;

10.4. uzstādīt vēja elektrostacijas un citas būves, kuru augstākais punkts pārsniedz 30 metru augstumu.

11. Visā dabas lieguma teritorijā bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas aizliegts ierīkot publiski pieejamus dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus.

## **III. Dabas lieguma zona**

12. Dabas lieguma zona izveidota, lai saglabātu dabas vērtības – retus un aizsargājamus mežu, kāpu, purvu un ūdeņu biotopus, augu un dzīvnieku sugas un to dzīvotnes.

13. Dabas lieguma zonā aizliegts:

13.1. pārvietoties (arī apstāties un stāvēt) ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, tai skaitā ar automašīnām, traktortehniku, motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, mopēdiem un sniega motocikliem, ārpus šo noteikumu 1. pielikumā norādītajām nobrauktuvēm, izņemot gadījumu, ja pārvietošanās ir saistīta ar šo teritoriju apsaimniekošanu, uzraudzību, zvejas vajadzībām, valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu, ugunsapsardzību vai glābšanas un meklēšanas darbiem;

13.2. rīkot ātrumsacensības, to treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem;

13.3. kurināt ugunscurus ārpus speciāli ierīkotām vietām, kuras nodrošina uguns tālāku neizplatīšanos, izņemot ugunscurus ciršanas atlieku sadedzināšanai atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem un ugunsdrošību un ugunsdzēsību regulējošiem normatīvajiem aktiem;

13.4. dedzināt sausās zāles, virsāju un niedru platības, kā arī meža un kāpu zemsedzi. Aizliegums neattiecas uz ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības, saglabāšanas un

atjaunošanas pasākumiem, kuru veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un par kuriem ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija;

13.5. pļaut lauksaimniecībā izmantojamās zemes un lauces virzienā no malām uz centru. Nelidzena reljefa apstākļos pļauj slejās virzienā no lauka atklātās malas (arī no pagalma, ceļa, atklāta grāvja, žoga, upes vai ezera) uz krūmāju vai mežu;

13.6. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot, kultivējot, ieaudzējot mežu, mēslojot ar minerālmēsliem vai šķidrajiem kūtsmēsliem) smiltāju zālājus un meža lauces;

13.7. medībās lietot šāviņus, kas satur svinu, kā arī atrasties teritorijā ar svinu saturošu municiju (izņemot gadījumu, ja tiek veikti valsts aizsardzības uzdevumi);

13.8. būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, veikt to pārbūvi, atjaunošanu un uzturēšanu (arī grāvju tīrīšanu un to krastu kopšanu), izņemot caurteku būvi un atjaunošanu ceļu uzturēšanas vajadzībām un gadījumu, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un tas nepieciešams, lai:

13.8.1. novērstu teritoriju applūšanu ārpus dabas lieguma teritorijas vai līdz šim neapplūdušu teritoriju applūšanu;

13.8.2. nodrošinātu upju dabiskā tecējuma un ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju hidroloģiskā režīma atjaunošanu;

13.8.3. nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības, saglabāšanas un atjaunošanas pasākumu īstenošanu;

13.9. nosusināt purvus, slapjus virsājus, mitras starpkāpu ieplakas un mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs, kā arī veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu vai virszemes ūdeņu līmeņa maiņu, izņemot gadījumu, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un tas nepieciešams īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības, saglabāšanas un atjaunošanas pasākumu īstenošanai;

13.10. ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;

13.11. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta upju, vecupju un strautu krasta līnija un gultne, izņemot darbības upju dabiskā tecējuma vai ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai;

13.12. veikt darbības, kas veicina Baltijas jūras pamatkrasta, kāpu un augsnes eroziju;

13.13. pārveidot reljefu un iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvi;

13.14. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta meža, purva vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorija, izņemot:

13.14.1. dabiski apmežojušās vai dabiski applūdušās zemes lietošanas kategorijas maiņu uz dabā konstatēto zemes lietošanas kategoriju;

13.14.2. darbības, kuru veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja, šādos gadījumos:

13.14.2.1. īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības, saglabāšanas un atjaunošanas pasākumu īstenošanai;

13.14.2.2. publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu (piemēram, taku, maršrutu, skatu torņu, informācijas stendu, norādes zīmju, telšu vietu, stāvlaukumu, informācijas centru) ierīkošanai;

13.14.2.3. inženierbūvju (tai skaitā ceļu) atjaunošanai un pārbūvei, ja tiek mainīts trases platums un novietojums;

13.15. bojāt meža, kāpu vai purvu zemsedzes veģetāciju, izņemot gadījumu, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un tas nepieciešams īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības, saglabāšanas un atjaunošanas pasākumu īstenošanai;

13.16. ierīkot medijamo dzīvnieku piebarošanas vietas, kā arī brīvā dabā novietot lauksaimniecības un pārtikas produktus. Ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja, laikposmā no 1. decembra līdz 1. martam vietās, kur tas neapdraud īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes vai īpaši aizsargājamus biotopus, pieļaujama dzīvnieku piebarošana ar sienu, novietojot sienu vismaz viena metra augstumā no zemes;

13.17. ierīkot ierobežotā platībā turētu savvaļas sugu lauksaimniecības dzīvnieku audzētavas un iežogotas platības to turēšanai nebrīvē, izņemot gadījumu, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un tas nepieciešams īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai, saglabāšanai un atjaunošanai;

13.18. iežogot meža zemes (izņemot šo noteikumu 13.17. apakšpunktā minēto gadījumu);

13.19. cirst kokus, kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla pārsniedz 60 centimetrus, izņemot bīstamos kokus (koki, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus);

13.20. cirst kokus un krūmus elektrolīniju trasēs no 1. marta līdz 31. jūlijam;

13.21. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas rīkot brīvā dabā:

13.21.1. publiskus pasākumus un nometnes, sporta, piedzīvojumu un citu veidu sacensības;

13.21.2. Nacionālo bruņoto spēku, civilās aizsardzības un zemessargu mācības.

14. Dabas lieguma zonā meža zemēs aizliegts:

14.1. veikt mežsaimniecisko darbību Eiropas Savienības nozīmes prioritārajā meža biotopā – vecos un dabiskos boreālajos mežos, izņemot:

14.1.1. meža nekoksnes vērtību ieguvī;

14.1.2. bīstamo koku ciršanu;

14.1.3. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

14.1.4. īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzības, saglabāšanas un atjaunošanas pasākumus, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;

14.2. veikt mežsaimniecisko darbību no 1. marta līdz 31. jūlijam, izņemot:

14.2.1. meža nekoksnes vērtību ieguvī;

14.2.2. bīstamo koku ciršanu un novākšanu;

14.2.3. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

14.2.4. gadījumu, ja meteoroloģisko apstākļu dēļ putnu ligzdošana nav sākusies un ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;

14.3. cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

14.4. cirst kokus kopšanas cirtē;

14.4.1. Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamās meža biotopos – purvainos mežos, staignāju mežos, aluviālos krastmalu un palieņu mežos, slapjos virsājos, kā arī Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamās purvu biotopos – minerālvielām bagātos avotos un avoksnajos un kaļķainos zāļu purvos;

14.4.2. ja mežaudzes pirmā stāva valdošās koku sugas vecums pārsniedz:

14.4.2.1. priežu mežaudzēm – 70 gadu;

14.4.2.2. egļu, bērzu, melnalkšņu un pārējo platlapju mežaudzēm – 50 gadu;

14.4.2.3. apšu mežaudzēm – 30 gadu;

14.5. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, elektropārvades un citu lineāro komunikāciju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem;

14.6. būvēt jaunus mežsaimniecības (komersantu) ceļus;

14.7. atjaunot mežu stādot vai sējot.

15. Lai veicinātu meža dažādošanos un atjaunošanos un atsegtu saules gaismu nākamās paaudzes kokiem, dabas lieguma zonā, veicot citu cirti priežu audzēs, uz vienu mežaudzes hektāru veido atvērumus, kas nav lielāki par 0,3 hektāriem. Mežaudzes kopējo šķērslaukumu nesamazina zem kritiskā šķērslaukuma. Kokus citā cirtē cērt atbilstoši meža biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta atzinumam.

16. Dabas lieguma zonā mežaudzēs uz hektāru saglabā ne mazāk kā 20 kubikmetru sausu stāvošu koku, svaigi vēja gāztu koku (izņemot egles) un kritalu, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus. Ja to kopējais apjoms ir lielāks, vispirms saglabā resnākos kokus.

17. Dabas lieguma zonā sanitārā cirte atļauta tikai tad, ja meža slimību, kaitēkļu, dzīvnieku vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās un slimību draudus un var izraisīt mežaudžu bojāeju ārpus dabas lieguma zonas un par to ir saņemts Valsts meža dienesta pozitīvs sanitārais atzinums, kurā novērtēts meža sanitārais stāvoklis. Veicot sanitāro cirti, saglabā visus augtspējīgos kokus.

18. Uz mežaudzēm, kurās vējgāzes, vējlauzes, slimību infekcijas vai kaitēkļu invāzijas dēļ mežaudzes šķērslaukums kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu un vēja gāztie, bojātie, sausie stāvošie koki un kritalas netiek izvēktas, neattiecinā meža atjaunošanas un jaunaudžu kopšanas prasības.

19. Sausos kokus un kritalas šo noteikumu 16. punktā minētajā apjomā, kā arī nocirstos bīstamos kokus, ja to diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus, un nocirsto koku celmus atstāj mežaudzē, lai nodrošinātu trūdošo (atmirušo) koksni kā dzīvesvietu meža ekosistēmā svarīgām sugām.

20. Cērtot kokus kopšanas cirtē, uz cirsmas hektāru saglabā vismaz 15 augtspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus), vispirms saglabājot resnākās (koku caurmērs ir lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) priedes, ozolus, liepas, ošus, gobas, vīksnas, melnalkšņus un kļavas, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus.

21. Dabas lieguma zonā koku ciršanu slapjajos, purvainajos, āreņos un kūdreņos veic ziemā augsnes sasaluma apstākļos vai vasarā sausas augsnes apstākļos.

22. Dabas lieguma zonā zemes vienību sadalīšana atļauta tikai tad, ja katras atsevišķās zemes vienības platība pēc sadalīšanas nav mazāka par 10 hektāriem. Šis nosacījums neattiecas uz zemes vienībām, kas tiek atdalītas publiski